

נשיא ומייסד
הרב שאול ישראלי זצ"ל

חמדת ימים HEMDAT YAMIM

פרשת שבוע **וארא תשע"ח**

עוד על אֵלֶּה הַדְּבָרִים

הרב יוסף כרמל, ראש כולל 'ארץ חמדה'

מופק בסיוע של:
ההסתדרות הציונית העולמית
המחלקה לשירותים רוחניים בתפוצות

ניתן לגלות שינוי מאוד משמעותי בלשון הכתוב כשקוראים בעיון בפרשת וארא. הפתיחה הרווחת (עשרות פעמים) של הפרשיות, בכל החלק הראשון של ספר שמות (עד עשרת הדיברות) היא: "וַיֹּאמֶר ד' אֶל מֹשֶׁה". לעומת זה, בפרשיות הנמצאות החל מתחילת פרשת וארא - שמות ו' ב-ל, הסגנון שונה והלשון בה משתמש הכתוב היא: "וַיְדַבֵּר ד' אֶל מֹשֶׁה". לא זו אף זו, השורש 'דבר' מופיע אחד עשר פעמים, בפסוקים אלה. בפרשתנו מצויות גם שלש המכות האמצעיות: עד"ש, המכה האמצעית ביניהן היא דָּבַר. המכונה גם **דָּבָר**: "וְהַפְלֵה יִקְנֹךְ בֵּין מִקְנֵה יִשְׂרָאֵל וּבֵין מִקְנֵה מִצְרַיִם וְלֹא יָמוּת מִכָּל לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל דָּבָר וַיִּשָּׂם יְקֹנֶךָ מוֹעֵד לְאֹמֵר מִחַר יַעֲשֶׂה יְקֹנֶךָ הַדָּבָר הַזֶּה בְּאַרְצְךָ" (שם, ט' ד-ה). המכונה המשותף לשלש המכות הללו היא שהמטה איננו מופיע בהן. כבר הוכחנו בעבר כי נדרשה יותר מפגישה אחת עם משה, כדי לשכנעו לקחת על עצמו את המשימה של הוצאת בני ישראל ממצרים. הפגישה הראשונה מתוארת כנראה בתחילת פרשתנו, ופגישה מאוחרת יותר מצויה כנראה בפרקים ג'-ד'. ההבדל ביניהן הוא שתחילה נצטוו משה להוציא את בני ישראל בכוח האמונה הנובעת משמיעת הדיבור האלקי ולבסוף, סוכם על התחלה בדרך של שכנוע בכוחם של אותות ומופתים, הנעשים באמצעות המטה: "וְאֵת הַמִּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֵת" (שמות ד' יז). המעבר להנהגה ברמה של "דיבור" יעשה רק בשלב השני. (עיינו בדברינו [לפרשת שמות](#) תשס"ה ובדברינו בספר "צפנת ישעיהו" עמ' 198-209).

הנבואה מכונה גם היא דבר או דיבור. מתן תורה מכונה: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות י"ט ו). "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל" (דברים פרק א' א) פירושו: אלה נבואות משה. "הַדָּבָר אֲשֶׁר חָזָה יִשְׁעִיהוּ בֶן אֲמוּן עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם" (ישעיהו ב' א) פירושו: הנבואה של הנביא ישעיהו על יהודה וירושלים. מכאן נוכל להגיע גם להבנה כי "וְאָבִיו שָׁמַר אֵת הַדָּבָר" (בראשית ל"ז יא ורש"י שם) פירושו: ואביו יעקב ישב וחיכה שנבואותיו = חלומותיו של יוסף יתקיימו (עיינו גם ברמב"ן שם מ"ב ו). נוכל גם להבין את תשובתו של דוד לאחיו הגדול אליאב על גירתו: "וַיִּשְׁמַע אֱלִיאֵב אֶחָיו הַגְּדוֹל בְּדָבָרוֹ אֶל הָאֲנָשִׁים וַיַּחַר אֵף אֱלִיאֵב בְּדוֹד וַיֹּאמֶר לָמָּה זֶה יַרְדֶּתָּ וְעַל מִי נִטְשָׁתָּ מֵעַתָּה הַצֵּאן הַהֵנָּה בְּמִדְבָר אֲנִי יַדְעִיתִי אֵת זִדְנְךָ וְאֵת רַע לִבְכָּךְ כִּי לִמְצוֹן רָאוֹת הַמַּלְחָמָה יַרְדֶּתָּ: וַיֹּאמֶר דָּוִד מָה עֲשִׂיתִי עִתָּה הֲלוֹא דָבָר הוּא: וַיִּסֹּב מֵאֲצִלּוֹ אֶל מוֹל אַחֵר וַיֹּאמֶר בְּדָבָר הַזֶּה וַיִּשְׁבְּהוּ הָעָם דָּבָר בְּדָבָר הָרֵאשׁוֹן" (שמואל א פרק י"ז כח-ל). דוד חזר על נבואתו הראשונה = **דָּבָר**, המופיעה במדרש הבא: "דוד השביעי, ולמה נקרא קטן שהיה מאוס בעיני אביו מפני שכשהיה קטן היה מתנבא ואומר עתיד אני להחריב את מקומות פלשתים ולהרוג מהן אדם גדול ושמו גלית ועתיד אני לבנות בית המקדש" (מדרש תנאים לדברים פרק א יז).

לפי זה, השליחות שהוטלה על משה בפרשתנו, הייתה להוציא את בני ישראל ממצרים, כדי שיקבלו כולם ביחד את הדברים = הנבואות במעמד הר סיני, ויהפכו לעם של נביאים ובני נביאים, כמבואר בפסוק: "אֵלֶּה הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (שמות י"ט ו).

<p>לעיני רבי יעקב ז"ל בן אברהם ועיישה וחנה בת יעיש ושמחה סבג</p>	<p>לעיני הרב ישראל רוזן זצ"ל נלבי"ע י"ג בחשוון תשע"ח</p>	<p>לעיני ר' מאיר ז"ל בן יחזקאל שרגא ברכפלד</p>	<p>לעיני מרת שרה ונגרובסקי ע"ה בת ר' משה זאב נלבי"ע י' בתמוז תשע"ד</p>	<p>לעיני הרב אשר וסרטיל ז"ל נלבי"ע ט' בכסלו תשס"ט</p>
<p>לעיני ר' אליהו כרמל ז"ל נלבי"ע ח' באייר תשע"ו</p>	<p>לעיני הרב שלמה מרזל זצ"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלבי"ע י' באייר תשע"א</p>	<p>לעיני הרב ראובן אברמן זצ"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלבי"ע ט' בתשרי תשע"ו</p>	<p>לעיני אסתר שמש ע"ה נלבי"ע כ' באב תשע"ז</p>	<p>לעיני מר שמואל שמש ז"ל חבר הנהלת 'ארץ חמדה' נלבי"ע י"ז בסיוון תשע"ד</p>

לעיני **רנה בת יעקב פושעט ז"ל**. חיוכה וחוס ליבה חסרים ביותר.
לעיני **בן ציון גרוסמן** נלבי"ע כ"ג בתמוז תשע"ז
לעיני **הנופלים במערכה על הגנת המולדת היי"ד**

Eretz Hemdah | **ארץ חמדה, עיר**
2 Bruriya St. POB 8178 Jerusalem 91080 | רח' ברוריה 2 ת.ד. 8178 ירושלים 91080
Tel: 972-2-5371485 Fax: 972-2-5379626 | טל' 02-5371485 פקס: 02-5379626

www.erezhemdah.org | info@erezhemdah.org

ניתן לקרוא את הדברים גם באתר האינטרנט

חמדת האנציקלופדיה התלמודית

הפרשה באנציקלופדיה התלמודית

ארץ ישראל

מבוסס על הערך: ארץ ישראל פרק א, שבאנציקלופדיה התלמודית כרך ב

האם ארץ ישראל ניתנה כבר לאבות, או רק הובטחה להם?

וְגַם הַקְּמַתִּי אֶת בְּרִיתִי אִתְּם לָתֵת לָהֶם אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן אֶת אֶרֶץ מִגְרִיהֶם אֲשֶׁר גְּרוּ בָּהּ... וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת יָדִי לָתֵת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלְיַעֲקֹב וְנָתַתִּי אֹתָהּ לְכֶם מִרְשָׁה אֲנִי ה'. (ו ד-ח)

ארץ ישראל. הארץ, בגבולות שנאמרו בתורה, שניתנה לישראל.

הפרקים: א. השם; ב. ארץ האבות; ג. הכיבוש; ד. החילוק; ה. חלקי השבטים; ו. גבולות הארץ; ז. עולי מצרים ועולי בבל; ח. שלש ארצות; ט. הרחבת הגבולות; י. קדושתה; יא. קדושה ראשונה; יב. קדושה שנייה; יג. מצוות התלויות בארץ; יד. ישיבתה; טו. ישובה; טז. כשאר דינים; יז. בטומאה וטהרה; יח. כתפלות ובכרכות; יט. טבעה ושכחה

כרך ב עמ' קצט-רלה

ארץ האבות. כשחילק נח את העולם לבניו, נפלה ארץ ישראל בחלקו של שם, שנאמר: וּמִלְפִי צֶדֶק מִלְךְ שְׁלֹם (בראשית יד יח), הוא שם בן נח (מדרש רבה ורש"י שם), והכנענים כבשו אותה מזרעו של שם. והקב"ה הבטיח לאברהם שיחזירה לבניו, שהם מזרעו של שם, שנאמר: וַיֵּרָא ה' אֶל אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזָרְעֶךָ אֶת אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת (שם יב ז). ולמה נמסרה לבני חם? כדי שיהיו שומרי המקום עד שיבאו ישראל (תורת כהנים סוף פרשת קדושים). וביאר הרמב"ן (בראשית י טו) שנמסר לכנען לפי שהוא עבד, כאדם שמפקיד נכסיו בן האדון לעבדו עד שיגדל ויזכה בנכסים וגם בעבד.

ארץ ישראל ירושה היא לנו מאבותינו, שנאמר: וְנָתַתִּי אֹתָהּ לְכֶם מִרְשָׁה אֲנִי ה' (שמות ו ח) - ירושה היא לכם מאבותיכם (בבא בתרא קיט ב). ונאמר: בַּיּוֹם הַהוּא כָּרַת ה' אֶת אַבְרָם בְּרִית לְאֹמֶר לְזָרְעֶךָ נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת וגו' (בראשית טו יח) - לזרעך אתן לא נאמר, אלא לזרעך נתתי, כבר נתתי (ירושלמי חלה פ"ב ה"א), והרי היא שלהם (פני משה שם), שאמירתו של הקב"ה היא מעשה (בראשית רבה פרק מד). בפסיקתא זוטרותא (פרשת שלח, וכן רש"י עבודה זרה נג ב) למדו מהפסוק: קוים התהלה בְּאֶרֶץ לְאֶרְכָּה וּלְרַחֲבָה כִּי לֹךְ אֶתְנַנֶּה (בראשית יג ז), שירושה היא לנו מאברהם. רבי אליעזר (בבא בתרא ק א) סובר שההילוך הזה של אברהם היה מעשה קנין של חזקה, ובקנין זה קנה את הארץ, ולדעת החכמים החולקים עליו וסוברים שהילוך אינו קנין של חזקה, אמר ה' לאברהם קום התהלך בארץ כדי שיהא נוח לכבוש לפני בניו (בבא בתרא שם), שיהיו כיורשים ולא כגזלנים, ולא יהיה רשות ופתחון פה לבעל דין לקטרג (רשב"ם שם).

משניתנה הארץ לאברהם פקעה זכותן של אומות העולם בה, ומאותו הזמן הארץ היא כבר של אברהם וזרעו אחריו. שהרי באותו מעמד של ברית בין הבתרים שנאמר לאברהם "לזרעך נתתי את הארץ הזאת", נאמר לו: וְיָדַע תֵּדַע כִּי גֵר יִהְיֶה זָרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וגו' (בראשית טו יג) ודור רביעי ישובו הנה (שם טו), הרי שבעודם בעיניו ובעבודת היתה ארץ מצרים לא שלהם, אלא ארץ האמורי שלהם (כפתור ופרח פ"י). ומשום כך לא יכלו הנכרים שעבדו לאילנות לעשותם עבודה זרה שיאסרו בהנאה, כי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו (עבודה זרה נג ב ורש"י).

הקנין שהיה לישראל בארץ ישראל מצד ירושת האבות, עשה את הארץ למוחזקת להם עוד קודם שנכנסו לארץ, ולכן נטלו בנות צלפחד את חלק הבכורה של אביהן - שאף על פי שמת במדבר קודם שנכנסו לארץ, ואין הבכור נוטל פי שנים בדבר הראוי להגיע לידי מורישו, אלא במה שמוחזק בידו כבר בחייו, מכל מקום ארץ ישראל מוחזקת היא (בבא בתרא קיט א).

קדושתה. משעת נתינת הארץ לאבות יש בה קדושה עצמית, שאינה תלויה בקדושה הבאה על ידי הכיבוש לחיוב המצוות התלויות בארץ. ולכן מצינו כמה דברים התלויים בקדושת הארץ וחשיבותה שנהגו עוד מימי האבות:

- (א) נשתוקקו האבות להקבר בארץ ישראל (כפתור ופרח שם).
- (ב) נאמר ליצחק: גֵּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת (בראשית כו ג), לפי שיצחק היתה לו קדושת עולה תמימה; וכשם שעולה היוצאת חוץ לעזרה נפסלת, אף יצחק אם היה יוצא לחוץ לארץ היה נפסל (בראשית רבה שם).
- (ג) ויעקב אמר: וְשִׁבְתִּי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי לְאֱלֹהִים (בראשית כח כא) - שכל זמן שהוא בארץ ישראל, יש לו אלוה; וכשאינו בארץ ישראל, דומה כאילו אין לו אלוה (תוספתא עבודה זרה פ"ה).

(ד) ולכן לא לקח אברהם את הגר אלא מקץ עשר שנים לשבתו בארץ כנען (בראשית טז ג), לפי שאין ישיבת חוץ לארץ עולה מן המנין של עשר שנים, שאמרו שאם נשא אשה ושהתה עמו זמן זה ולא ילדה ישא אחרת, שמא משום עוון ישיבת חוץ לארץ היו עקרים (בבא בתרא סד א ורש"י). וביאר היראים (השלם ס"י תיג) שאף על פי שבימי אברהם עדיין לא נתקדשה ארץ ישראל על ידי כיבוש, מכל מקום "חפצי הבורא היו בה, שהרי סולם שראשו מגיע השמימה היה קבוע בה".

מפת התנחלותם של השבטים

שו"ת במראה הבזק

(מתוך ח"ג)

Montevideo, Uruguay

מונטבידאו, אורוגואי
אלול תשנ"ג

כללי-הלכה טכניים לשימוש ברמקול בשבת וביו"ט לע"נ הרב ישראל רוזן זצ"ל

שאלה

קראתי שהרב שאול ישראלי פסק בספר שו"ת "במראה הבזק" ח"א אפשרות להפעיל מיקרופון ורמ-קולים בשבת ע"פ ההלכה. זה יפטור לנו בעיה שיש לנו בבית הכנסת הגדול במונטבידאו. ברצוננו להתקין מיקרופונים שניתן להפעיל בשבת ובימים טובים. אני מבקש בזה את הכללים ההלכתיים שינחו אותנו בהתקנת המערכת ואת אישור הרב ישראלי לפנות למכון צומת על מנת שהם ידריכו אותנו בישום הרכבת המיקרופונים.

תשובה

להלן התשובה שנשלחה לרב אחר, לרבות הנספחים.

על-פי המבואר בתשובה, אם יצטרף לכבודו לפחות עוד פוסק מובהק, וכל המצטרף להיתר יצטרף רק אחר שיראה את נימוקי ההיתר, יעיין בהם ויאשרם, אזי אפשר יהיה להפעיל את המערכת, בתנאי שישמרו כל הכללים המבוארים להלן בסעיף ב 1-6, וההסבר כי ההיתר מבוסס על דיון הלכי מפורט ע"פ כללי-הפסיקה המסורים לנו מדור לדור. לשאלתך בעניין שימוש ברמקול עם מגבר טרנזיסטורי לשימוש בתפילות שבת וחג בבית-כנסת, עיין בנוסף גם באמרו של מרן הגר"ש ישראלי שהופיע בבטאון "ברקאי" ה', והתגובות שבאו בעקבות מאמר זה ב"ברקאי" ו'.

בנוסף על האמור ברצוננו להדגיש את שתי הנקודות הבאות:

א. נא לשים לב לאמור בסיכום המאמר, וז"ל:

"כל זה כתבתי בענ"ד ומציע הדברים לפני ציבור תלמידי החכמים תופשי התורה לענות בו ולקביעת עמדתם הלכה למעשה".

על כן יש להתייעץ עם פוסקים מובהקים נוספים קודם התקנת המערכת.

ב. כדי למנוע אי-הבנות צריך להודיע לציבור את עקרונות ההיתר שהם:

1. ההפעלה תהיה רק במכשיר טרנזיסטורי.
 2. באמצעות סוללות או מצבר (ולא ע"י חיבור לרשת החשמל).
 3. המדבר במיקרופון אינו רשאי לשנות בו שום דבר (היינו, להגביה הקול או להנמיכו וכיו"ב).
 4. ההפעלה נעשית באופן אוטומטי, בשעה היעודה.
 5. בצמוד לרמקול ייקבע שלט שעליו יהיה כתוב בשפה המובנת לבני הקהילה, כי הרמקול מופעל ע"פ ההלכה.
 6. שימוש זה מותר רק לצורך מצוה.
- בנוסף לכך צריך להסביר לציבור שההיתר, כמוכן, מבוסס על דיון הלכי מפורט ע"פ כללי הפסיקה המסורים מדור דור.

הערות

א. בנוגע להיתר שמובא בשמו של הגאון הרב איסר יהודה אונטרמן, שמענו מפי מרן הגר"ש ישראלי, שהרב אונטרמן סיפר, שכאשר היה צריך לנאום בדרא"פ בבית-כנסת שהיה בו רמקול, הוא הניח את כובע הצילינדר שלו על גביו, כדי שלא ידבר לתוך הרמקול. ואמנם, נראה שבזמנו עדיין לא היה נפוץ שימוש ברמקול עם מגבר טרנזיסטורי.

ב. להלן תשובתו של הרב גדליה שוורץ משיקגו ארה"ב, ראב"ד של ה-R.C.A., בענין פתרון טכני נוסף לבעיה:

שאלה: בענין השתמשות ברם-קול בלי שום כח חשמלי כלל רק ע"י רוח שסגור בתוך קנים חלולים דכשמדברים בתוכם, גלי האויר מוליכים ומגדילים את הקול רק ע"י כח הדיבור בלי שום מעשה. האם מותר בשבת ויו"ט?

תשובה: עפ"י האמור בעירובין דף קד ע"א השמעת קול בכלי שיר אסורה, אבל השמעת קול שאינו שיר מותרת, ע"ש בפלוגתא הגמ' ובתוס' שם שרב אלפס והר"י ברזילי פסקו להתיר בזה כנגד הר"ח שפסק שכל השמעת קול אסורה. ועיין הרב אלפס שפסק כתלמוד בבלי כנגד הירושלמי ע"ש, ועיין בשו"ע א"ח סי' של"ח שפסק "דהשמעת קול בכלי שיר אסור אבל להקיש על הדלת וכיוצא בזה כשאנו דרך שיר מותר", ועיין בביאור הלכה שהביא דעת הגר"א לחומרא כדעת הר"ח. מ"מ ברמ"א שם כתוב "וכן אם לא עביד מעשה שרי, ולכן אלו שקורין לחבריהם ומצפצפים בפייהם כמו ציפור, מותר לעשותו בשבת וכיו".

וע"ש במג"א ובמ"ב שאפי' מנעים בקול כעין שיר שרי, דלא גזרו בזה היכי דעביד בפה". א"כ אפי' אם נאמר כחומרת הר"ח דכל אולודי קלא אסור, זהו דוקא ע"י מעשה, משא"כ בנדון דידן דרק ע"י הפה הובא הקול רחוק מן המדבר ולא גרע מאלו המצפצפים בפה וכו'.

ועיין בערוך השלחן בס"ק ו' וז' שתמה על דברי הרמ"א בענין הצפוף בפה דאי קס"ד שיהא אסור כיון דהוי רק שירה בפה ולא אסור שירה בפה כלל ומבאר דכיון דיש משימים האצבע בפה כדי לצפץ וכי' אע"ג דאולודי קול ביד אסור "הכא שרי כיון דבידו אינו עושה מעשה שיר ושירתו הוא בפיו והיד אינו אלא כדי שהצפוף בפה יעלה יפה ולכן מותר", ע"ש עוד בענין החזנים וכלי "קאמרטאן", ע"ש.

ועיין בשו"ת ציץ אליעזר ח"ג סי' ט"ז פרק ג' שדן בדברי הרמ"א הנ"ל דאפשר בכלי המיוחד לכך כגון המיקרופון אסור, דאע"ג דבדיבור לא עביד מעשה, מ"מ כיון שמשמש בכלי המיוחד להשמעת קול יש מקום לדון שיש עליו תורת כלי שיר ממש. וע"ש במה שהזכיר שו"ת בית יצחק (בח' יו"ד ח"ב במפתחות והגהות לסי' ל"א) בענין הדיבור בטלפון, וגם מה שהאריך בציץ אליעזר ח"א סי' ב' ס"י בדבריו וגם הזכיר דברי השו"ת שבות יעקב ח"ג סי' ל"א שכתב שמה "וביחוד ע"י כלים המיוחדים לדיבור ומשמיעים קול על כמה וכמה מילין בריחוק מקום יכול אדם לדבר עם חבירו דבר זה יהא אסור לדבר עמו בשבת, ומעולם לא שמענו שום פוצה פה לפקפק בנדון זה". אע"פ שדעתי בענין המיתקן הנ"ל נוטה להתיר כיון שאין בו משום השמעת קול שיר ולא הוי כלי שיר ממש וגם דלא עביד מעשה, מ"מ צריכין אנו לדעת בדיוק כל תכונת המיתקן כדי שלא יהי' כלול בתוך גזרת שמא יתקן כלי שיר. הנה אח"כ ראיתי שכבר דנו בזה הרה"ג ר' לוי יצחק הלפרין ראש מכון למדעי טכנולוגיה לבעיות הלכה וגם בקובץ רז"ש שכתב בזה הרה"ג נפתלי יהודה בערג והאחרון הביא מדברי הרב הלפרין הנ"ל לחלק בין מגביר קול זה לרם קול חשמלי וכו', ומסיק דאין חשש של השמעת קול בכלי שיר "שהקול בא מפי האדם ואין לו דמיון לכלי שיר וכן נמי לדיבור הגם שמגעת למרחקים הואיל וניכר שהוא בא ע"י דיבור של האדם לא אסרוהו".

ובנוגע לעובדא דחול הראה מקום לביאור הלכה התם בסי' של"ח דבמקום מצוה יש להקל, וזה שייך כאן כדי להשמיע דברי תורה והתפלה ע"ש.

וכדי שלא יהי' חשש כלל של אושא מילתא ע"י הגברת הקול נראה שיש לתקן המיתקן הזה להפעיל המכשיר בהרבה רמקולים בלי הגברת הקול יותר מדיבור נורמלי לבני אדם. ועיין ברמ"א א"ח סי' רנ"ב סעי' ה' בענין אושא מילתא דבמקום פסידא יש להקל, ובמקום שצריך לזה בביהכ"נ שהרבה לא יכולים לשמוע סדר התפילה ודברי תורה, נראה דדומה למקום פסידא אפי' דיש חשש של אושא מילתא. מ"מ יש לתקן המיתקן הזה כפי הנ"ל ואז נראה דמותר להשתמש בו בשבת ויו"ט באופן שהופעל מערב שבת וגם א"א לתקנו בשבת.

הנה אחרי כתבי כל זאת ראיתי דיון מיוחד על שימוש ברם-קול לצורך מצוה בשבת ומועד בחוברת "ברקאי" ע"י הרה"ג ר' שאול ישראלי ודן שם ברם-קול רגיל מכח חשמלי מכוון מערב שבת ונפתח בשבת בצורה אוטומטית באופן שהמשתמש בו אינו יכול להפעילו להפסיקו או לשנות בו כלשהו, וכל שימושו במכשיר אינו אלא ע"י דיבור בלבד. ואעפ"י שאין אנו עוסקים בכלל במכשיר חשמלי, מ"מ דבריו שם בנוגע לבידור ענין אושא מילתא וזילותא שייכים לנדון דידן כגון בחשש של חשד שפתח המכשיר בשבת. וז"ל כיון שהשימוש בשעון אוטומטי הוא דבר נפוץ, אין מקום לחשד לא פחות מאשר בשעון המשקולות שבו דברו הפוסקים. ומטעם זה הנה אנו מתירים השימוש באור החשמל הנדלק ונכבה חליפות פחות חשש של מראית עין. ואם מצד האוושא מילתא וזילותא דשבת, הרי הוכח שזה שייך רק בדבר המקיים רעש גדול בסביבה וכלשון הטור בזה "אוושא מילתא טפ"י" שכנראה רמז בזה להבדיל בין ריחיים לשעון המצלצל שלא מצא לנכון להזכירו כלל לפ"מ שנוקט רש"י שאין כאן הטעם מצד חשד. דלבי"ה אינו קיים בזה כלל, רק מצד עובדין דחול, וזה שייך רק ברחיים מצד "דאוושא טפ"י" עכ"ל.

ובודאי בנדון דידן שאין שום פעולה חשמלית וגם א"א לעשות שום תיקון במיתקן הנ"ל כיון שכבר מכוון מע"ש ע"י הסרת המונע לרוח בתוך הקנים החלולים, ואין שינוי בעצם קולו של אדם כלל כמבואר לעיל, נראה דבמקום מצוה לתפלה וללימוד התורה ברבים מותר להשתמש בו. כן נלע"ד.

שם צוות המשיבים ובברכת התורה,

הרב משה ארנרייך הרב יוסף כרמל
ראשי הכולל

גם אני מאשר :
הרב שאול ישראלי

מתפללים לרפואתם השלימה של:

הרב אביחי ניסן בן חיה	רועי משה אלחנן בן ג'ינה דְּבָרָה	אליעזר יוסף בן חנה ליבא
דוד חיים בן רסה Rassa	יהושפט יחזקאל בן מילכה	ליליאן בת פורטונה
אורנית מרים בת דליה	פריאל דפנה חיה בת שרה	יפה בת רחל יענטע
	יוסף (יוסי) בן חנה	
	בתוך שאר חולי עם ישראל	